

A nemzetközi könyvtári-informatikai szaksajtó képviselete a legnagyobb referáló lapokban és a hazai tanulságok

FARAGÓ Lászlóné

Hozzászólás SÁRDY Péter cikkéhez (Könyvtári Figyelő 1974. No. 4.)

A fenti cikk szakmai életünk néhány alapvető problémáját érinti, ezért úgy vélem, nem mehetünk el mellette szó nélkül. Az igen tanulságos összefoglaláshoz két gondolatot szeretnék hozzáfűzni, remélve, hogy további vitát és főleg cselekvést vált ki.

A tanulmány mintegy melléktermékként a nagy könyvtárak és tájékoztató központok szakmai folyóiratellátottságát is vizsgálja, tehát az ezekben az intézményekben meglévő potenciális tájékozottsági lehetőségeket. A kisebb intézményekben természetesen jóval kevesebb forrás áll rendelkezésre, és így megállapíthatjuk, hogy a könyvtárosok, információs szakemberek igénye saját tájékozottságuk megszerzésében igen alacsony szinten állhat. Egy korábbi alkalommal Szentmihályi János találó kifejezéssel élt: Magyarországon a bibliográfiai kultúra szintje alacsony - mondotta. Ugy látszik, a helyzet azóta sem változott.

Kapcsolódik e tényhez a második gondolat: nem véletlen, hogy a magyar szakirodalom nem kerül a nemzetközi szakirodalmi áradatba. Ha hiányzik a tájékozottság, valószínű, hogy szakirodalmunk zömmel nem primér, újra feltaláljuk a közismert igazságokat.

A két gondolat erősen negatív állítását magam enyhitem valamelyest. Sokat tesz a szakirodalom terjesztéséért, informáltságunkért a KDSZ. Negyedévenként 60-80 folyóiratból a hazai érdeklődés előterében álló témáknak megfelelően bővebb ismertetések közöl. Így talán mégis jobb képet mutat könyvtárosaink tájékozottsága. Tanulságos lenne a referált folyóiratok jegyzékét összevetni a Sárdy Péter cikkében említett lista adataival.

A TMT, a Magyar Könyvszemle mellett - amely viszont tartalmánál fogva nem a vizsgálódás keretébe tartozik és referálásra kerül a Historical Abstracts és az America: History and Life c. folyóiratokban - az egyetlen szakmai folyóiratunk, amely több nyelven közli cikkei összefoglalását. Gondolom, ezzel jelentősen elősegíti a bekapcsolódást a nemzetközi vérkeringésbe. Az idegen nyelvű összefoglalók hiánya is magyarázhatja a hazai szakirodalom szerény jelenlétét a világ nagy referálólapjaiban.

Végül, hogyan is lehetne a helyzeten változtatni? A válasz közhely: az informáltságra az igényt fel kell kelteni, elsősorban a képzés során - legyen az bármely szintű. A továbbképzésben is nagyobb szerepet kellene kapnia a szakirodalom ismeretén alapuló formáknak. De addig, amíg az előbbrejutásban, a magasabb bérben nem jut kifejezésre a szűkebb munka-

körön tultekintő általános tájékozottság, a szakmai ismeretek elismerése, addig az eredményre nem sok remény van.

Bár a nagy referáló folyóiratokban kevés hely jutott a magyar szakirodalomnak, reméljük, hogy a KMK kiadványa: "A magyar könyvtári szakirodalom bibliográfiája" más csatornákon, de eljuttat valamit eredményeinkből az érdeklődőkhöz. Érdeemes lenne továbbá megnézni, hogy a referáló lapok szerkesztőségei megkapják-e a fenti kiadványt és egyéb magyar szakfolyóiratokat, megkönnyítjük-e számukra a tájékozottság megszerzését a magyar szakirodalomról?

x

A szerkesztőség megjegyzései:

1. Hazai olvasóink nem tudják, de - a Könyvtári Figyelő is közli cikkei többnyelvű annotációját. Mintegy 100 példányt küld a folyóiratból csereanyagként külföldre a KMK, s ezekbe a példányokba sokszorosított idegen nyelvű betétet illesztünk (angol-német; illetve orosz nyelven), valamennyi közlemény címfordítását és az önálló cikkekről 5-10 soros annotációt. A Szovjetunióba küldött példányokba orosz nyelvű, az egyéb szocialista országokba szánt kiadványokba orosz ill. angol-német nyelvű, a nyugati országokba küldöttekbe angol-német nyelvű jegyzék kerül. 1974-ben elkészült a Könyvtári Figyelő éves tartalomjegyzékének idegen nyelvű változata is, melyet a 6. számmal együtt postázunk külföldi partnereinknek.

2. A KMK kizárólag külföldnek szóló tájékoztató kiadványa az 1972-ben indult Hungarian Library and Information Science Abstracts, illetve orosz változata, a Vengerszkaja literatura po bibliotekovedeniju i informatike. Ez évente (2 füzetben) 100-120 referátum formájában tájékoztatja a külföldet a magyar szakirodalom java terméséről, monográfiákról és folyóiratcikkekről egyaránt. Reméljük, hogy hatása előbb-utóbb érezhetővé válik, s így megváltozik az a helyzet, hogy a "magyar szakirodalom nem kerül a nemzetközi szakirodalmi áradatba".